

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/48/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8106207590
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8106207590.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcov 1. I. S., rod. R., bytom R. X, H., 2. E. Q., bytom R. X, H., 3. Bc. E. E., bytom R. X, H., 4. T. F., rod. E., bytom R. X, H., 5. D. U., bytom R. X, H., 6. E. U., rod. D., bytom R. X, H., 7. I. H., bytom R. X, H., 8. Mgr. I. H., rod. Q., bytom R. X, H., 9. M. H., bytom R. X, H., 10. E. G., bytom R. X, H., 11. I. G., rod. R., bytom R. X, H., 12. R. E., bytom R. X, H., 13. I. H., bytom R. X, H., 14. S. P., bytom R. X, H., 15. I. P., rod. P., bytom R. X, H., 16. E. P., bytom J. XX, H. - J., 17. I. R., rod. P., bytom V. X, H., právne zastúpených advokátom JUDr. Vladimírom Babinom, so sídlom Hlavná č. 29, Prešov, proti žalovanému L. E., bytom R. XX, H., zastúpenému JUDr. Milanom Lukáčom, bytom Záborského 15, Veľký Šariš, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 16C 70/2006-409 zo dňa 20. 11. 2012 takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu o určenie vlastníckeho práva zamietol. Vyslovil, že náhradu trov konania žalovanému nepriznáva.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že aj po doplnenom dokazovaní nezistil iné zásadné skutočnosti než tie, pre ktoré žalobný návrh zamietol už rozsudkom zo dňa 04. 12. 2008. Poukázal, že pozemok, p. č. C KN č. 4687/9 o výmere 114 m² - zastavané plochy, zapísaný na LV č. XXXX v k. ú. H. vznikol geometrickým plánom č. 225-91/GM úradne overeným 30. 07.1991. Vtedy sa stal samostatne existujúcou vecou v právnom zmysle a mohol sa stať predmetom občianskoprávných vzťahov. V čase keď do vlastníctva žalobcov, resp. ich právnych predchodcov prevádzalo Bytové družstvo Prešov byty a spoluvlastníctvo k pozemku, na ktorom bol bytový dom postavený a k príslušnému pozemku, bol zapísaným vlastníkom pozemku p. č. 4687/9 žalovaný. Konštatoval, že tento pozemok bol samostatnou vecou v právnom zmysle a do vlastníctva žalobcov preto nemohol byť prevedený. Poukázal na to, že ak by aj ako vlastník sporného pozemku p. č. 4687/9 nebol zapísaný žalovaný, prevod vlastníctva k pozemku v kúpnych zmluvách uzavretých medzi Bytovým družstvom Prešov a žalobcami, resp. ich právnymi predchodcami nebol v celom rozsahu relevantným. Poukázal na ust. § 23 ods. 1 vetá prvá zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, v zmysle ktorého s vlastníctvom bytu alebo nebytového priestoru v dome je nerozlučne spojené aj spoluvlastníctvo alebo iné spoločné právo k pozemku, na ktorom je dom postavený a k príslušnému pozemku. Pojem príslušného pozemku v zákone definovaným nie je. Vychádzajúc zo zmyslu a účelu ustanovenia § 23 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, príslušným pozemkom je taký pozemok, ktorý tvorí so stavbou, t. j. s bytovým domom a so zastavaným pozemkom, jeden funkčný súvislý celok. Uviedol, že tejto definícii, resp. charakteristike príslušného pozemku nemôže zodpovedať (ako uviedol aj znalec v znaleckom posudku), pozemok na ktorom je prístupová cesta, pretože takáto cesta, je stavbou. Preto žalobný návrh ako je uvedené vo výroku rozsudku zamietol. Poukázal na to, že zamietol návrh na dokazovanie výsluchom znalca podľa návrhu žalobcov. Znalec mal byť súdom vypočúvaný k okolnostiam zápisov

listín. Tento návrh považoval za neúčelný, pretože chronológia popísaná znalcom, zodpovedala listinám, na ktoré poukázal, resp. ktoré sú v spise a ich vyhodnotenie bolo otázkou právnou nie skutkovou.

Výrok o trovách konania odôvodnil podľa zásady úspechu vo veci. Žalobcovia v konaní úspech nemali, preto nemajú právo na náhradu trov, ktoré im s konaním vznikli. Úspešný žalovaný náhradu trov konania nežiadal, v zmysle ust. § 151 ods. 1 O.s.p. náhradu trov ani neuplatnil, preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie žalobcovia. Poukazovali na to, čo bolo predmetom sporu, čo sa žalobou domáhali a že svoj návrh odôvodňovali konkurenciou vlastníckych práv z dôvodu, že do evidencie katastra bol zapísaný sporný pozemok vytvorený na základe geometrického plánu, ako príloha kúpnej zmluvy, ktorou predávajúci prevádzali vlastníctvo k pozemkom, ktorého neboli vlastníkom. Týmto zápisom boli žalobcovia, resp. ich právny predchodca, ukrátený na svojich vlastníckych právach, tým, že v katastrálnej mape bola výmera novovznikajúceho pozemku odrátaná z ich pozemku. V liste vlastníctva však odrátaná výmera nebola. Sporný pozemok bol vytvorený z pozemku parc. č. 4687/6 a ten z pozemku parc. č. 1326/6 vo výmere 3 292 m² evidovanom na LV č. X, k. ú. H., ktorý pod týmto parcelným číslom vznikol na základe geometrického plánu v roku 1961. Pozemok parc. č. 1326/6 o výmere 3 292 m² bol rozhodnutím Mestského úradu v Prešove, finančného odboru zo dňa 18. 11. 1969 pridelený do trvalého užívania Stavebnému bytovému družstvu pri OSP v Prešove. V septembri 1991 bol pozemok rozdelený na pozemky parc. č. 4687/4 vo výmere 191 m², parc. č. 4687/5 vo výmere 190 a parc. č. 4687/6 vo výmere 2911 (spolu 3 292 m²) evidované na LV č. XXXX v k. ú. H.. Žalobcovia na základe zmlúv o prevode vlastníctva družstevného bytu uzatváraných v máji 2001 nadobudli podielové spoluvlastníctvo k pozemkom parc. č. 4687/5 vo výmere 190 m² a parc. č. 4687/6 vo výmere 2 911 m². Pôvodné pozemky mpč. 1293/1 zapísaný na LV č. XXXX a pozemok mpč. 1330, boli rozhodnutím v dedičskej veci D 1304/90 priznané do vlastníctva O. U., L. P. a T. P. (boli prededené v pôvodnej výmere bez odrátania tej časti pozemkov parc. č. 1326/1, 1330/3 a 1293/1, ktoré ich predchodcovia previedli na Československý štát na základe kúpnych zmlúv zo dňa 07. 11. 1969. Táto časť z nadobudnutých pozemkov, a to geometrickým plánom č. 225-91/GM zo dňa 30. 07. 1991 novovytvorenú parcelu č. 4687/7 o výmere 114 m² previedli kúpnu zmluvou registrovanou pod R I 284/1992 na D. E. a MVDr. C. E.. Darovacou zmluvou zo dňa 06. 10. 1998 nadobudol k pozemku parc. č. 4687/7 výlučné vlastnícke právo L. E.. Pri zavkladovaní sa zistilo, že v katastrálnom operáte je duplicitné číslovanie parciel, preto Správa katastra úradným záznamom č. 56/2000 vykonala v tomto prípade zmenu v číslovaní parcely z 4687/7 na 4687/9. Z toho vyplýva, že žalobcovia nadobudli vlastníctvo od svojich právnych predchodcov a bolo potrebné zosúladiť skutočný stav s právnym s poukázaním na to, že nevlastník veci nemôže previesť vlastníctvo k veci, keďže nie je vlastníkom. V súčasnosti je však v katastri evidovaný ako vlastník sporného pozemku žalovaný, lenže ani tomuto nemohlo vzniknúť vlastnícke právo, keďže mu vlastníctvo prevádzal nevlastník. Tento sporný pozemok bol stále aj na LV Bytového družstva, ktoré pri prevode bytov do vlastníctva. Bytové družstvo previedlo aj príľahlý pozemok v podiele novým vlastníkom bytov. Z týchto dvoch dôvodov je potrebné určiť, že vlastníkom sú žalobcovia, pretože nadobudli vlastníctvo k pozemkom v pôvodnej výmere od skutočných vlastníkov. Nemožno totiž nadobudnúť vlastnícke právo k už existujúcej veci bez toho, aby zaniklo vlastnícke právo doterajšiemu vlastníkovi a naopak, vlastník veci, ktorá naďalej existuje, nemôže stratiť vlastníctvo k nej, bez toho, aby vlastníctvo k nej nadobudla iná osoba. Z tohto dôvodu nemôžu vedľa seba ako rovnocenné právne tituly obstať tituly svedčiace o vlastníctve rôznych osôb k tej istej nehnuteľnosti, pokiaľ by nešlo o spoluvlastníkov. Nadobúdaci titul žalobcov je na rozdiel od titulu žalovaného právne účinný. Ďalej uviedli, že vzhľadom na dĺžku konania majú za to, že výsluch znalca vzhľadom k rozsahu jeho znaleckého posudku, by došlo k vyjasneniu mnohých nejasností a súd by dospel k opačnému rozhodnutiu - t. j. vyhovel by žalobe. Súd však nepovažoval za potrebné vypočuť znalca, čo hodnotia ako neúplné zistenie skutkového stavu veci. Majú za to, že výsluch znalca by vniesol iné svetlo do celej veci a mal by na rozhodnutie súdu značný vplyv. Preto odvolanie podali nielen z dôvodu procesných väd, ale aj materiálnych. Navrhli, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, aby určil, že sú podieloví spoluvlastníci pozemku parc. č. 4687/9 vo výmere 114 m² - zastavané plochy a nádvoría v k. ú. H. s veľkosťou podielov, ako špecifikovali v odvolaní alebo alternatívne, aký napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

K odvolaniu žalobcov sa písomne vyjadril žalovaný. Poukázal na to, aby žalobcovia načítali znalecký posudok znalca Ing. D. T. so všetkými skutočnosťami v ňom vyjadrenými. Tak by mali prísť k poznatku,

že rozhodujúce právne úkony urobené geodetom, čo do tvorby parciel, tvorby príľahlých plôch, ich umiestnenia, v teréne a ich výmery, nezodpovedajú stavu pred vypracovaným geometrického plánu, nezodpovedajú umiestneniu, z ktorého boli vykúpené v roku 1969 pre Československý štát. Uviedol, že znalec po spočítaní výmery parciel, po následnom zlúčení týchto parciel, po ich znovu rozdelení geometrickým plánom vyčíslil, že v roku 2001 žalobcovia dostali do podielového spoluvlastníctva od SBD Prešov viac o 654 m². Túto plochu nezaplatili. Táto skutočnosť svedčí o tom, že ani SBD Prešov nemalo prehľad o veľkosti parciel a plôch., ktoré mali byť predmetom predaja žalujúcim. Má za to, že podielové spoluvlastníctvo vždy vytvára podmienky a dôvody súdnych sporov. Navrhuje a je presvedčený, že celú vec, veľkosť plôch jednotlivých parciel je možné vyriešiť nariadením spracovania nového geometrického posudku. Bez tohto riešenia nie je možné vec vysporiadať k spokojnosti účastníkov. Je to jediné východisko a riešenie. Novým geometrickým posudkom by sa odstránili hrubé porušenia spôsobené geometrickým plánom Z. R., uvedie sa do súladu stav právny a faktický a vysporiadajú sa plochy parciel a ich umiestnenie v prírode. Má za to, že nový geometrický posudok vyriešiť otázku spornej parcely č. 4687/9 o výmere 114 m², ktorej vlastníctvo je výlučným dôvodom tohto sporu a spochybňovania vlastníctva na strane žalovaného žalobcami.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vec prejednal v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že postupom súdu prvého stupňa došlo k odňatiu práva účastníkom konania konať pred súdom, a to nedostatočne zisteným skutkovým stavom, následkom čoho došlo k vydaniu nepreskúmateľného rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia trpí rozporom a jeho záver je nepreskúmateľný.

Podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v ust. § 157 ods. 2 O. s. p..

Všeobecný súd pri hodnotení dôkazov je viazaný tiež skutkovým stavom veci a nie je prípustný neopodstatnený výber dôkazov smerujúcich k jednostranným záverom. Zásada voľného hodnotenia dôkazov je limitovaná požiadavkou nadväznosti medzi skutkovými zisteniami súdu získanými v procese dokazovania, úvahami súdu v procese hodnotenia dôkazov a jeho právnymi závermi (nález ÚS SR, sp. zn. I ÚS 114/2008).

Všeobecný súd musí vyhádzať z toho, že súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivo ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O. s. p.).

V občianskom súdnom konaní súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti (§ 153 ods. 1 O. s. p.).

Rozhodnutiu súdu vo veci samej musí predchádzať činnosť súdu zameraná na spoľahlivé zistenia skutkového stavu - dokazovanie zodpovedajúce garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru, najmä garanciam obsiahnutým v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie (rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 52/03).

Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, keď v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočnosti nezhodnotil. Práve v tomto smere videl odvolací súd pochybenie a nedostatok odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

Právny záver odôvodnenia rozhodnutia je nepresvedčivý vo vzťahu ku skutkovým zisteniam súdu, čo je možné považovať za odňatie možnosti konať účastníkovi pred súdom, pretože rozhodnutie spočíva v jeho nepreskúmateľnosti.

Nebolo sporné, čo je predmetom konania. Žalobcovia upravenou žalobou sa domáhajú určenia, že sú podielovými spoluvlastníkmi k parcele č. 4687/9 vo výmere 114 m², k. ú. H., a to v podieloch, ktoré špecifikovali vo svojom upravenom návrhu.

Na súde bolo zistiť, či žalobcom svedčí k danej nehnuteľnosti o určitej výmere spoluvlastníctvo alebo nie.

Súd prvého stupňa doteraz ustálil, že rozhodnutím Okresného národného výboru v Prešove, finančného odboru, č. Fin. 5955-2040/69K1 z 18.11.1969 bol do trvalého bezplatného užívania Stavebnému bytovému družstvu pri Okresnom stavebnom podniku v Prešove za účelom družstevnej bytovej výstavby pridelený pozemok p. č. EN 1326/6 o výmere 3292 m². Predmetný pozemok bol vytvorený geometrickým plánom č. 761-707-0195-1969 z 25.10.1969 po tom ako boli s vlastníkami pozemnoknižných parciel mpč. 1330/3, 1293/1, 1326/1 uzavreté kúpne zmluvy, ktorými boli do vlastníctva štátu prevedené - časť z parcely č. 1330/3 vo výmere 287 m², časť z parcely 1293/1 vo výmere 1765 m² a časť z parcely 1326/1 vo výmere 1240 m². Spoluvlastníkmi prevádzaných častí parciel boli R. M. a E. M., rod. P. u parciel č. 1330/3 a č. 1293/1 a spoluvlastníkmi časti parcely č. 1326/1 E. P., E. C., rod. P. a D. C.. Na LV č. XXXX v k. ú. H. bolo zapísané trvalé užívanie pozemkov p. č. EN 4687/4, 4687/5 a 4687/6 Okresným stavebným bytovým družstvom Prešov. Zápis bol vykonaný na základe žiadosti Okresného stavebného družstva v Prešove a geometrického plánu č. 241-1-341-260-78 podľa skutočného stavu, aj so zastavanou plochou, tieto pozemky mali predtým p. č. 1326/6. Trvalé užívanie zapísané na LV č. XXXX v k. ú. H. sa zo zákona, podľa ust. § 23 ods. 2 zák. č. 182/1993 Z. z. zmenilo dňom 1.9.1993 na vlastníctvo Bytového družstva Prešov. Geometrickým plánom č. 225-91/GM vyhotoveným 26.7.1991, overeným dňa 30.7.1991 vytvorený bol z mpč. 1293/1 v k. ú. H. okrem iného pozemok p. č. 4687/7 vo výmere 114 m². Predmetný pozemok bol na základe kúpnej zmluvy z 20.12.1991 prevedený jeho spoluvlastníkmi - O. U., rod. P., L. P. a T. P., rod. P. do vlastníctva D. E. a MVDr. C. E.; kúpna zmluva bola Štátnym notárstvom v Prešove registrovaná 25.2.1992 pod č. RI1289/92. Darovacou zmluvou zo dňa 6.10.1998, vklad ktorej bol pod č. V 7492/1998 povolený 7.7.1999 MVDr. C. E. a D. E. darovali žalovanému pozemky p. č. 4687/7 o výmere 114 m² a č. 4688/10 o výmere 799 m², zapísané na LV č. XXXX v k. ú. H.. Pri zápise darovacej zmluvy V 7492/98 bolo zistené, že pozemok p. č. 4687/7 - zastavaná plocha o výmere 114 m² má duplicitné označenie s pozemkom zapísaným na LV č. XXXX vlastníka Stredné odborné učilište stavebné Prešov, pozemok p. č. 4687/7 bol preto prečíslovaný na p. č. 4687/9. Na LV č. XXXXX k. ú. H. sú žalobcovia zapísaní ako podieloví spoluvlastníci pozemku p. č. 4687/6, zastavané plochy a nádvoria o výmere 2911 m², nadobúdacími titulmi boli zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu, ktoré s nimi, resp. s ich právnymi predchodcami, v roku 2001 uzavrelo Bytové družstvo Prešov;

Po celý čas od začiatku konania žalobcovia svoj návrh odôvodňujú konkurenciou vlastníckych práv z dôvodu, že do evidencie katastra bol zapísaný sporný pozemok, vytvorený na základe geometrického plánu, ako príloha kúpnej zmluvy, ktorým predávajúci prevádzali vlastníctvo k pozemkom, ktorého neboli vlastníkom. Týmto zápisom boli žalobcovia, resp. ich právny predchodca ukrátený na svojich vlastníckych právach, tým, že v katastrálnej mape bola výmera novovznikajúceho pozemku odrátaná z ich pozemku. V liste vlastníctva však odrátaná výmera nebola. Sporný pozemok bol vytvorený z pozemku parc. č. 4687/6 a ten z pozemku parc. č. 1326/6 vo výmere 3 292 m² evidovanom na LV č. X, k. ú. H., ktorý pod týmto parcelným číslom vznikol na základe geometrického plánu v roku 1969. Pozemok parc. č. 1326/6 o výmere 3 292 m² bol rozhodnutím Mestského úradu v Prešove, finančného odboru zo dňa 18. 11. 1969 pridelený do trvalého užívania Stavebnému bytovému družstvu pri OSP v Prešove. V septembri 1991 bol pozemok rozdelený na pozemky parc. č. 4687/4 vo výmere 191 m², parc. č. 4687/5 vo výmere 190 a parc. č. 4687/6 vo výmere 2911 (spolu 3 292 m²) evidované na LV č. XXXX v k. ú. H.. Žalobcovia na základe zmlúv o prevode vlastníctva družstevného bytu uzatváraných v máji 2001 nadobudli podielové spoluvlastníctvo k pozemkom parc. č. 4687/5 vo výmere 190 m² a parc. č. 4687/6 vo výmere 2 911 m². Tiež poukazovali, že pôvodné pozemky mpč. 1293/1 a mpč. 1330 boli rozhodnutím v dedičskej veci pod D 1304/90 priznané do vlastníctva O. U., L. P. a T. P. (boli prededené v pôvodnej výmere bez odrátania tej časti pozemkov parc. č. 1326/1, 1330/3 a 1293/1, ktoré ich predchodcovia previedli na Československý štát na základe kúpnych zmlúv zo dňa 07. 11. 1969). Títo časť z nadobudnutých pozemkov, a to geometrickým plánom č. 225-91/GM zo dňa 30. 07. 1991 novovytvorenú parcelu č. 4687/7 o výmere 114 m² previedli kúpnu zmluvou registrovanou pod R I 284/1992 na D. E. a MVDr. C. E.. Darovacou zmluvou zo dňa 06. 10. 1998 nadobudol k pozemku parc. č. 4687/7 výlučné vlastnícke právo L. E.. Pri zavkladovaní sa zistilo, že v katastrálnom operáte je duplicitné číslovanie parciel, preto

Správa katastra úradným záznamom č. 56/2000 vykonala v tomto prípade zmenu v číslovaní parcely č. 4687/7 a na nové číslo je 4687/9. Z toho vyplýva, že nadobudli vlastníctvo od svojich právnych predchodcov a bolo potrebné zosúladiť skutočný stav s právnym s poukázaním na to, že nevlasník veci nemôže previesť vlastníctvo k veci, keďže nie je vlastníkom. V súčasnosti je však v katastri evidovaný ako vlasník sporného pozemku žalovaný, lenže ani tomuto nemohlo vzniknúť vlastnícke právo, keďže mu vlastníctvo prevádzal nevlasník. Tento sporný pozemok bol stále aj na LV Bytového družstva, ktoré pri prevode bytov do vlastníctva previedlo aj príľahlý pozemok v podiele novým vlastníkom bytov. Z týchto dvoch dôvodov je potrebné určiť, sú vlastníkmi, pretože nadobudli vlastníctvo k pozemkom v pôvodnej výmere od skutočných vlastníkov. Nemožno totiž nadobudnúť vlastnícke právo k už existujúcej veci bez toho, aby zaniklo vlastnícke právo doterajšiemu vlastníkovi a naopak, vlasník veci, ktorá naďalej existuje, nemôže stratiť vlastníctvo k nej, bez toho, aby vlastníctvo k nej nadobudla iná osoba. Z tohto dôvodu nemôžu vedľa seba ako rovnocenné právne tituly obstať tituly svedčiace o vlastníctve rôznych osôb k tej istej nehnuteľnosti, pokiaľ by nešlo o spoluvlastníkov. Ich nadobúdaci titul je na rozdiel od titulu žalovaného právne účinný.

Po vrátení veci, súd prvého stupňa nariadil znalecké dokazovanie na zistenie akým postupom, v akých časových súvislostiach a z ktorých pozemnoknižných parciel bol vytvorený pozemok parc. č. 4687/9 zapísaný na LV č. XXXX a pozemok parc. č. 4687/6 zapísaný na LV č. XXXXX, k. ú. H.. Zároveň, aby zistil, či pozemok parc. č. 4687/9 je totožný s pozemkom parc. č. 4687/6. Pokiaľ áno, v akom rozsahu.

Na tieto otázky znalec odpovedal, popísal časovú súvislosť vzniku týchto parciel a zároveň uviedol, že parcela č. 4687/9 je totožná s parcelou 4687/6. Ide o identický pozemok s tým istým geometrickým a polohovým určením.

Preto na súde prvého stupňa bolo tieto zistenia znalca preveriť a premietnuť aj do právneho záveru, či predmetný pozemok prestal byť v roku 1969 vlastníctvom doterajšieho vlastníka, alebo nie. Zvlášť, ak znalec zistil (č. I. 336 spisu), že pozemok parc. č. 4687/9 o výmere 114 m² zapísaný na LV č. XXXX (teda na žalovaného), bol od pôvodných vlastníkov v roku 1969 riadne vykúpený ako časť pôvodnej pozemnoknižnej parciel mpč. 1293/1. Na týchto tvrdeniach zakladali aj žalobcovia dôvodnosť svojho žalobného návrhu (č. I. 1 - 5). Tiež znalec poukazoval, že z toho dôvodu táto plocha nemohla byť predmetom dedičského konania D 1304/90 a zápis v LV č. XXXX bol iba formálny bez geometrického vymedzenia hraníc. Tiež zistenia znalca mal súd riadne vyhodnotiť a prijať právny záver, vo svetle tvrdení uvádzaných v žalobnom návrhu a žalobnom výroku, o ktorú žalobcovia žiadali rozhodnúť tak, aby boli určené, že sú spoluvlastníkmi tohto pozemku. Ak by súd došiel k záveru, že pozemok prestal byť vlastníctvom doterajšieho vlastníka tak potom následne všetky prevody predmetného pozemku, či už prededenie, kúpne zmluvy alebo darovanie, nemohli byť s ohľadom na takéto zistenia realizované platne.

Preto odvolací súd mal za to, že súd prvého stupňa ak prijal v napadnutom rozhodnutí záver, že predmetný pozemok nemohol byť prevedený do vlastníctva žalobcov, aj preto, že v tom čase už existoval ako samostatná vec, jeho právny záver trpí vzhľadom aj na iné zistenia znalca rozpormi a je nepresvedčivý, čím odňal možnosť účastníkom konať pred súdom, v dôsledku nepreskúmateľnosti jeho rozhodnutia.

Ak pozemok, ktorý je predmetom sporu je totožný s pozemkom, ktorý bol predmetom výkupu, tak súd prvého stupňa nemohol prijať ten záver, ku ktorému došiel.

Podľa názoru odvolacieho súdu bolo ďalej úlohou súdu prvého stupňa nielen zistiť, či bytové družstvo bolo skutočne vlastníkom, keď prevádzalo predmetné pozemky na žalobcov, ale rovnako bolo potrebné rovnako sledovať aj tú líniu, či ten, kto daroval pozemok žalovanému bol skutočným vlastníkom (pri rešpektovaní zásady nemo plus iuris). V tomto smere odôvodnenie rozhodnutia vôbec nie je jasné a zreteľné. Prítom z obsahu spisového materiálu, celej genézy sporu a aj znaleckého dokazovania vyplýva, že žalovaný nadobudol vlastníctvo od svojich právnych predchodcov - počínajúc prededením pôvodných nehnuteľností pôvodnými vlastníkmi pod č. k. D 1304/99 pozemnoknižných parciel, ktoré sa následne kúpnu zmluvou odpredali a následne ďalším prevodom bol obdarovaný žalovaný. V tomto smere absentuje odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa pri sledovaní línií, či aj ten kto daroval žalovanému predmetnú nehnuteľnosť bol skutočným vlastníkom alebo nie. Je zrejmé, že znalec nie je oprávnený riešiť otázky právne, ale vo vykonanom znaleckom dokazovaní prijal určité skutkové zistenia,

ku ktorým mal byť jasný právny záver súdu, a to, či sporný pozemok, ktorý je predmetom sporu bol vykúpený v roku 1969, riadne od pôvodných pozemnoknižných vlastníkov alebo nie.

Tá línia, ktorú sčasti aj sledoval súd prvého stupňa a na ktorú poukazoval aj žalovaný, že bytové družstvo podľa výsledkov znaleckého dokazovania by v skutočnosti malo mať väčšiu výmeru ako by mu patrila, je v tomto predmete sporu a pre daný sporu irelevantná. Predmetom sporu je jasne vymedzený predmet, a to určenie, ktorým sa žalobcovia domáhajú určenia spoluvlastníctva k určitému pozemku o určitej výmeru. Vo vzťahu k nemu mal súd prvého stupňa jasne deklarovať, na základe už aj dostatku zhromaždených listín a materiálov v spise a vykonaného znaleckého dokazovania, či pozemok bol predmetom prevodu z bytového družstva na žalobcov alebo nie a na strane žalovaného, či ten kto mu daroval pozemok, bol skutočným vlastníkom alebo nie, to všetko za zachovanie zásady nemo plus iuris.

Z tých skutkových zistení, ktoré sa doteraz nachádzajú v spise, ako aj vykonaného znaleckého dokazovania vyplýva záver, že predmetný pozemok prestal byť v roku 1969 vlastníctvom doterajších vlastníkov. Ak prestal byť vlastníctvom doterajších vlastníkov, tak potom súd prvého stupňa nemohol prijať ten právny záver, že sa predmetný pozemok nemohol nadobudnúť do vlastníctva žalobcov. Okolnosti súvisiace s prevodom vlastníctva pozemkov zo strany Bytového družstva Prešov na žalobcov a okolnosti podmienok ustanovených zákonom č. 182/1993 Z. z. ku dňu účinnosti zákona bolo dôležité skúmať a zisťovať predovšetkým v tom, čo všetko vlastnilo bytové družstvo ku dňu účinnosti zákona, kedy sa trvalé užívanie nehnuteľností menilo na vlastníctvo zo zákona. To, či bytové družstvo získalo viac alebo menej alebo väčšiu výmeru nejakým novým geometrickým zameraním a geometrickými plánmi, je táto otázka v tejto línii pre predmet sporu irelevantná. Podstatou je zistenie, či žalobcovia môžu byť vlastníckmi pozemku, ku ktorému sa domáhajú spoluvlastníctva alebo nie.

Odvolací súd aj napriek tomu, že súd prvého stupňa konštatoval, že po doplnenom dokazovaní nezistil iné zásadné skutočnosti než predtým, bol názoru, že jeho záver nie je správny. Oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu, v čase kedy odvolací súd zrušil prvostupňové rozhodnutie, súd prvého stupňa nielenže nemal vykonané znalecké dokazovanie, ku ktorým prijímal už vtedy nejasné právne závery, ale navyše jeho rozhodnutie, aj keď bolo skutkovo dostatočne odôvodnené, právny názor vo veci samej bol nejasný.

K otázke znaleckého dokazovania a jeho záverom, odvolací súd dodáva, že je potrebné zreteľne oddeliť procesné otázky od otázok právnych. Znalec v znaleckom dokazovaní splnil len uloženú úlohu súdu, v danom prípade identifikoval parcely, ktoré sú predmetom sporu s pozemnoknižným stavom, avšak na otázku, či žalobcovia môžu alebo nemôžu byť vlastníckmi spornej nehnuteľnosti, ku ktorej žiadali určiť vlastníctvo, právny záver mohol urobiť len súd, a to na základe zistení a listín, ktoré sú v spise. Zaiste aj výsluch samotného znalca môže byť súdu nápomocný, pri tomto zisťovaní a bližším objasňovaním.

So zreteľom na vyššie uvedené, preto odvolací súd napadnutý rozsudok v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní súd prvého stupňa vyrieši otázku, ktorá sa prelína od začiatku konania, a to či pozemok, ktorý je predmetom sporu bol vykúpený štátom alebo nie, k čomu mu pomôžu nielen dôkazy nachádzajúce sa v spise, ale aj závery znaleckého dokazovania, ktoré opätovne a komplexne podrobí vyhodnoteniu vo vzťahu k tomu, čo je predmetom sporu. Ak zistí, že bol pozemok vykúpený bude sledovať, či žalovaný potom mohol predmetný pozemok nadobudnúť od svojich právnych predchodcov alebo nie, tiež či predmetný pozemok bol aj predmetom prevodu v kúpnej zmluve z bytového družstva na žalobcov. To, že v čase, kedy bytové družstvo prevádzalo do vlastníctva žalobcov byty a spoluvlastníctvo k pozemkom, sporný pozemok už bol vyčlenený, nie je tak podstatné ako to, či bytové družstvo previedlo to, čo bolo jeho vlastníctvom. Pretože ak na jednej strane zo znaleckého posudku Ing. T. vyplývajú zistenia, že to, čo je predmetom sporu, bolo riadne vykúpené v roku 1969 tak potom ani predchodcovia žalovaného nemohli platne previesť a tiež darovať nehnuteľnosti na žalovaného. K tomu však musí súd prvého stupňa vykonať potrebné dokazovanie a na základe spoľahlivo zisteného skutkového stavu prijať aj úplné právne závery vo všetkých rovinách dôležitých pre posúdenie predmetu sporu.

V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.